

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα διερευνά τη γένεση, φύση και (μετ)εξελικτική δυναμική των ομοσπονδιακών συστημάτων και της διακυβέρνησής τους στη θεωρητική και συγκριτική τους διάσταση. Αντλώντας από την πολιτική θεωρία των ενώσεων και ιδίως του συνομοσπονδισμού και του ομοσπονδισμού, εξετάζει τη δικαιοπολιτική αρχιτεκτονική και τους όρους συγκρότησης, διάρθρωσης, λειτουργίας και νομιμοποίησης των ομοσπονδιακών συστημάτων, από τις αρχαιοελληνικές ενώσεις πόλεων-κρατών ως την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, της Γερμανίας και της Ελβετίας. Αντιπαραβάλλοντας τις συστατικές και (μετ)εξελικτικές ιδιότητες των ομοσπονδιακών συστημάτων προς άλλες μορφές συνένωσης, τις συναρτά προς το «διεθνολογικό» και «πολιτειολογικό κεκτημένο» του συγκριτικού ομοσπονδισμού και διερευνά τη διττή φύση της ΕΕ ως πολιτείας και ως πολιτειών. Συνολικά, το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη θεωρία και τη διακυβέρνηση των ομοσπονδιακών συστημάτων και των ποικίλων συνεκδοχών τους.

Μαθησιακοί στόχοι

- στην κατανόηση της φύσης και της εξελικτικής δυναμικής των ποικίλων μορφών ένωσης μέσα από τη διερεύνηση των πολιτειολογικών συνεκδοχών τους
- στην εξέταση της πολιτικής θεωρίας του συνομοσπονδισμού, του ομοσπονδισμού και των παράγωγων πολιτειακών εκφάνσεών τους
- στην αξιολόγηση της διττής θεωρητικής θέασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πολιτείας και ως πολιτειών υπό το φως της θεωρίας των ενώσεων
- στη διερεύνηση των όρων και απαιτήσεων των πολιτειακών ενώσεων και της εξελικτικής διαμόρφωσης του «κοινού δεσμού» που συνέχει τα μέλη

Περίγραμμα

1. Μια εισαγωγή: πόλις, πολιτική, πολιτεία
2. Αρχιτεκτονικές της πολιτικής μορφής «ένωση»
3. Συνομοσπονδισμός: μορφές και δυναμική
4. Ομοσπονδισμός: μορφές και δυναμική
5. Συνεκδοχές της πολιτικής μορφής «ένωση»: συμπολιτεία, κοινοπολιτεία και διεθνής ένωση
6. Η έννοια της «συσπονδίας» και ο «κοινός δεσμός»
7. Συνταγματισμός, δημοκρατία και κυριαρχία
8. Το «διεθνολογικό κεκτημένο» των ενώσεων
9. Το «πολιτειολογικό κεκτημένο» των ενώσεων
10. Συνομοσπονδιακά και ομοσπονδιακά παραδείγματα: Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, Γερμανία και Ελβετία
11. Ευρωπαϊκή Ένωση I: διεθνολογικές και πολιτειακές θεάσεις
12. Ευρωπαϊκή Ένωση II: Η έννοια της «οργανωμένης συναρχίας»

13. Το «θεωρητικό κεκτημένο» των ομοσπονδιακών συστημάτων

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- διαθέτουν βασικές γνώσεις γύρω από τις έννοιες της συνομοσπονδίας, της ομοσπονδίας, της συμπολιτείας και της κοινοπολιτείας
- κατανοούν τους όρους συγκρότησης, εμπέδωσης και (μετ)εξέλιξης (συν)ομοσπονδιακών συστημάτων
- αξιολογήσουν τη συγκριτική εννόηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- έχουν ενισχύσει τη γνώση της/του γύρω από τη διανοητική συμβολή του συγκριτικού ομοσπονδισμού στη μελέτη του φαινομένου της πολιτείας
- έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές διεθνολογικές και πολιτειολογικές θεάσεις της πολιτικής μορφής «ένωση»